

מ ש ק ה ב ק ר ו ה ח ל ב

דצמבר 1972

1 2 4

טבת תשל"ג

יוצא לאור על-ידי התאחדות מגדלי בקר בישראל, תל-אביב, רחוב ארלוזורוב 25, טלפון 243034

ע ל ה פ ר ק

אנו עומדים עתה בעיצומו של מו"מ על מחיר החלב. אין חוקי סכיום על העובדה, שמחירו — 53 אג', אינו משאיר רווחים ובוודאי שאין בו משום עידוד להרחבת הייצור. מחיר זה, שנכפה עלינו כפשרה, היה בו משום קיפוח כבר ביום היכנסו לתוקף, ואם נוסיף לכך את ההתייקרויות שחלו מ-1.4.72 ועד היום — הריהו מחיר הפסד למספר גדול של משקים, גם לאלה אשר הישגיהם המקצועיים גבוהים ורמת המימשק והניהול טובה. לא כל שכן במשקים, שהם בינתיים הרוב, כולל את רובם של המושבים, שרמתם בינונית.

משרד החקלאות עומד הפעם לצידנו, בהבינו את החומרה שבמצב, וזאת לאור ניתוחים וחישובים כלכליים במספר גדול של משקים. במשך כשנתיים זוכה כל החלב המיוצר בארץ במחיר מלא, כולל סובסידיה, ועם זאת מועט מספר המשקים שמגדלים את הענף בממדים ניכרים.

עתה, לאחר הודעת משרד החקלאות בדבר מכסות הייצור — כמוה כהודעה לביטולן למשך תקופה די ארוכה — יש לשער שעובדת המכסות, אשר שימשה במקרים רבים כתמריץ (יצירת עובדות ייצור שיוכרו כמכסת קבע) תוך התעלמות מחישוב כלכלי, תיעלם.

עתה יהיה, ללא ספק, הגורם הכלכלי העיקרי, ואולי היחיד, שיקבע את קצב פיתוח הענף בשנים הקרובות.

כאשר אנו אומרים מחיר — כוונתנו בפירוש למחיר מובטח למשק, בלתי תלוי בהוצאות העיבוד והשיווק. הוצאות אלו — בחלקן הגדול אינן כלל בשליטתנו: שכר עבודה, מחירי חומרים, מכונות וכו', לא אנחנו קובעים אותן ולא בידינו לשנותן. לדעתנו, מכל בחינה שהיא רצויה הפרדה בין המחיר אותו צריך לקבל היצרן בשער המחלבה, לבין המחיר אותו משלם הצרכן, שהוא: מחיר החלב + הוצאות עיבוד, חלוקה, תיווך וכו'. כאמור, איננו צריכים ויכולים להיות האחראים למחיר, שאין בידינו לשנות את מרכיביו. יעשו נא מוסדות העיבוד והשיווק את חשבונם הם, אלו המוצרים ובאיזה מחיר הם מסוגלים לשווקם. אם יוברר להם, שישנם מוצרים שלא כדאי לייצרם, אין, לפי מיטב ידיעתנו, כל חוק היכול למנוע מהם הפסקת ייצורם.

בעיה נוספת שהעלינו לדיון היא — עניין אחוז השומן בחלב. השלמת מחיר החלב על-ידי סובסידיה מחושבת לפי הוצאות הייצור לק"ג חלב. כבסיס לחישוב לוקחים בחשבון חלב בתכולה של 3.5% שומן. בפועל, השומן בחלב אינו עולה על 3.25%, וכתוצאה ממצב זה אנו מקבלים בכל מקרה פחות מהמגיע לנו אפילו לפי הוצאות הייצור שהכירו בהן. אנחנו תבענו, כאמור לעיל, להתחשב בעובדות ולקבוע מחיר

ממשי לחלב ריאלי. מה גם — שהשומן אינו המרכיב היחידי ובוודאי לא החשוב ביותר מבחינה תזונתית בין מרכיבי החלב.

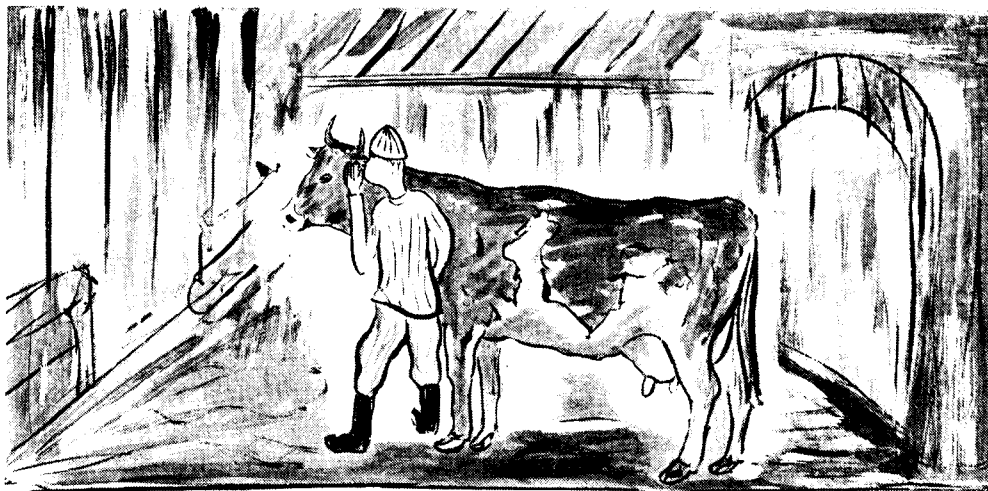
חלקה של הסובסידיה במחיר החלב

המצב כיום, שהסובסידיה מהווה למעלה מ-25% מהמחיר לייצרן. אמנם, מצבנו דומה לזה שבארה"ב האדירה, גם שם חלקה של הסובסידיה בשיעור גבוה כזה, ואיננו חושבים בכ"ז, שיש לקצץ היום בסובסידיה, אך — לדעתנו — אסור גם להגדילה. אנו בדיעה שיש להטיל על הצרכן את מלוא ההתייקרויות. גם אם מחירו של החלב לצרכן יעלה ב-20% — הוא יישאר עדיין בין המוצרים הזולים (בהקשר לערכו המזין). אין לנו לחשוש להקטנת הצריכה, אם בכלל — תהיה זמנית והיא תחזור לקדמותה תוך זמן קצר. לדעתנו, יבין הצרכן את המצב וישלים עמו. מה גם — שמוצרים רבים אחרים התייקרו בשיעורים גדולים יותר, וצריכתם לא פחתה.

צריכת חלב

צריכת האוכלוסייה בחלב ומוצרי עדיין נמוכה בהשוואה לארצות מפותחות, אליהן אנו מבקשים להידמות. לעומת זאת, קראנו לא מכבר שמשפחות רבות, וביניהן ברוכות ילדים, מוציאות כ-15% מתקציב מזונן למשקאות קלים (שאינם זולים מחלב) עובדות אלו צריכות, לדעתנו, לדרבן את מוסדות השיווק לפעולה נמרצת להגדלת צריכת חלב, אפילו כעת — כשאנו סובלים זמנית מייצור שאינו מדביק את הצריכה.

אורי יטבת

תני לנו טמפו
במיקום חלב!

יציר כפיו של חבר מושב "בניה"